

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/162/2024
Identifikačné číslo spisu:	8619201346
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8619201346.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu J. G., narodeného XX. I. XXXX, G., R. XXX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Ambrózom Motykom, Stropkov, Námestie SNP 7, proti žalovanej obchodnej spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Branislava Máčaja, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 21A, IČO: 46 759 875, o ochranu osobnosti, vedenom na bývalom Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4C/32/2019, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 29. februára 2024 sp. zn. 22Co/16/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a proti žalovanej právo na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Svidník (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 06. októbra 2022 č. k. 4C/32/2019-126 rozhodol tak, že:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu v sume 3 300 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Vo zvyšku žalobu zamietla.

III. Žalobcovi priznáva proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, o výške ktorých bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.“

1.1. Právne odôvodnil svoje rozhodnutie podľa ust. § 13, § 19 písm. d), § 36 ods. 1, § 41, § 42, § 290 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“), podľa § 1, § 3 ods. 3, § 4 ods. 1, 2, 3, § 5 ods. 1, § 6 ods. 2 písm. h), § 8 ods. 1, 2, 9, 10, § 9 ods. 1, § 17 ods. 1 a § 19 ods. 1 Zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých údajov, v ktorých bol účinný v čase bezpečnostného incidentu (ďalej „ZOOU“), podľa čl. 10 ods. 2, 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 16 ods. 1 a 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie, podľa čl. 19 ods. 2 a 3, čl. 22 ods. 1 Ústavy SR, podľa ust. § 52 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej „Občiansky zákonník“) a podľa § 56 ods. 3

Zákona o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z. z. (ďalej „ZEK“).

1.2. Predmetom žaloby bola ochrana osobnosti a s ňou spojený nárok na úhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s bezpečnostným incidentom, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu ochrany osobných údajov žalobcu, za ktoré zodpovedala žalovaná. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že daný spor posúdil ako spotrebiteľský. Vychádzal zo skutočnosti, že ide síce o spor o ochranu osobnosti z dôvodu zásahu do súkromia života, tento však bezprostredne súvisí s porušením ochrany osobných údajov pri ich spracovaní žalovanou v rámci plnenia zmluvy o pripojení. Právny základ je daný v ust. § 9 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov, ktoré zákonné ustanovenie priamo odkazuje na zákon o elektronických komunikáciách č. 351/2011 Z. z., kde v ust. § 56 ods. 3 zákona o elektronických komunikáciách je uvedené, v akom rozsahu môže operátor získavať a spracúvať údaje účastníkov. Žalovaná na účely uzatvorenia zmluvy o pripojení, ale aj ďalších činností súvisiacich s plnením tejto zmluvy, mala oprávnenie spracúvať osobné údaje žalobkyne. Prvoinštančný súd preto námietku žalovanej, že k bezpečnostnému incidentu došlo nie v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, nepovažoval za dôvodnú, nakoľko právo na ochranu osobnosti žalobcu priamo za zásah do súkromného života žalobcu súvisí bezprostredne so základným spotrebiteľským vzťahom medzi stranami, ktorý je založený na základe zmluvy o pripojení. Preto súd prvej inštancie považoval tento spor za spotrebiteľský.

1.3. Po tom, čo prvoinštančný súd vyriešil otázku miestnej príslušnosti, zaoberal sa otázkou pasívnej vecnej legitímácie. Prvoinštančný súd považoval za pasívne legitimovanú stranu v spore spoločnosť Orange Slovensko, a.s. Dokumenty, ktoré boli nájdené a obsahovali osobné údaje žalobcu, a to dokument Výmena SIM karty (Prima/OC), boli vyhotovené v súvislosti s plnením zmluvy o pripojení medzi žalobcom a žalovanou. Občianskoprávna zodpovednosť žalovanej za zásah do súkromia žalobcu má objektívny charakter, ktorý vyplýva z § 11 Občianskeho zákonníka. Tým, že žalovaná konala prostredníctvom svojich obchodných zástupcov, v danom prípade osobné údaje žalobcu sprístupnila spoločnosť ELSIG s.r.o., nemá vplyv na pasívnu vecnú legitímáciu.

Prvoinštančný súd sa následne zaoberal rozdielom medzi občianskoprávnou a administratívnou zodpovednosťou subjektov v režime zákona o ochrane osobných údajov, pričom zistil, že k porušeniu ochrany osobných údajov žalobcu v rovine administratívneho práva došlo spoločnosťou ELSIG s.r.o. ako priamym pôvodcom zásahu do práv žalobcu, kde právoplatne v administratívnom konaní bola označená táto spoločnosť za zodpovednú za vzniknutý bezpečnostný incident. V rovine súkromného práva však voči žalobcovi nesie občianskoprávnu zodpovednosť za bezpečnostný incident žalovaná, preto ju považoval za pasívne vecne legitimovanú.

1.4. Súd prvej inštancie následne konštatoval, že zásah do práva na ochranu osobnosti pre svoju povahu predstavuje delikt, ktorý je možné odčiniť zadosťučinením. Nesúhlasil s tvrdením žalovanej, podľa ktorého morálna ujma žalobcovi vzniknúť nemohla, naopak, žalovaná svoju argumentáciu nepreukázala. Negatívnym následkom neoprávneného sprístupnenia údajov prvoinštančný súd považoval vznik rizika pre práva a slobody fyzických osôb, a to najmä straty kontroly nad svojimi osobnými údajmi a riziko s rôznym stupňom pravdepodobnosti a závažnosti, ktoré by mohlo viesť k ujme či majetkovej alebo nemajetkovej, pokiaľ takáto operácia môže viesť, napr. ku krádeži totožnosti, podvodu alebo finančnej strate, poškodeniu dobrého mena, strate dôvernosti osobných údajov alebo akémukoľvek hospodárskemu alebo sociálnemu znevýhodneniu. Predmetné spracúvanie osobných údajov zahŕňalo veľké množstvo citlivých osobných údajov a malo alebo mohlo mať veľké dôsledky na veľký počet dotknutých osôb, vrátane žalobcu. Prvoinštančný súd mal jednoznačne preukázanú priamu príčinnú súvislosť medzi bezpečnostným incidentom ako protiprávnym konaním a vznikom ujmy vo sfére zásahov do súkromia žalobcu. Prvoinštančný súd v rámci voľnej úvahy prihliadol na vzájomné vzťahy jednotlivých vlastných argumentov na význam chráneného záujmu, špecifiká zásahu do práv žalobcu a veľkého množstva ďalších dotknutých osôb a v snahe spravodlivo vyvážiť satisfakčnú aj preventívnu - sankčnú funkciu relutárnej náhrady určil sumu 3.300 eur pre žalobcu ako sumu primeranú. Nepovažoval za vhodné pri stanovení výšky použiť prepočet podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov tak, ako to urobil už v inom konaní (13Co/7/2021) odvolací súd, nakoľko ide o systém odškodňovania obetí štátom, ktorý aj autoritatívne stanovil zákonom, akú sumu prizná obetiam trestných činov. V prejednávanej veci ide však o občianskoprávny vzťah upravený normami súkromného práva. V zhode s názorom žalobcu nepovažoval za dostatočné odškodnenie vo výške 110 eur, vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu.

1.5. O trovách konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP. Úspešnému

žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu, pretože výška náhrady záležala od úvahy súdu.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 29. februára 2024 sp. zn. 22Co/16/2023 rozhodol tak, že:

„I. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 500,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej vyhovujúcej časti žalobu zamieta.

III. Priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania proti žalovanej v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením.“

2.1. Odvolací súd na základe podaného odvolania zo strany žalovanej preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 379 a nasledujúcich CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 CSP, v napadnutej časti a zistil, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil aj správny právny záver. Neplatí to však vo vzťahu k otázke primeranosti priznanej nemajetkovej ujmy. Na odvoláciu námietku ohľadom miestnej nepríslušnosti súdu prvej inštancie odvolací súd reagoval v bode 12 napadnutého rozhodnutia a túto potvrdil ako neodôvodnenú. Odvoláciu námietku o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej považoval odvolací súd tiež za nedôvodnú (bod 14 napadnutého rozhodnutia).

2.2. Pri otázke posúdenia primeranosti nároku na náhradu nemajetkovej ujmy odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade existuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko incident, kedy došlo k vystaveniu osobných údajov žalobcu nepovolánym osobám, je tak závažným zásahom do jeho práva na ochranu osobnosti, že nepostačuje zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na závažnosť okolností a charakter tohto incidentu je dôvodné, aby bolo žalobcovi priznané aj právo na nemajetkovú ujmu. Odvolací súd zbral do úvahy jednotlivé okolnosti v prejednávanej veci, pričom dospel k záveru, že suma priznaná súdom prvej inštancie vo výške 3.300 eur nezodpovedá zisteným okolnostiam a v žiadnom prípade nezodpovedá princípu proporcionality, ktorý patrí medzi všeobecné právne zásady, ktoré síce nie sú v právnych predpisoch výslovne obsiahnuté, avšak v európskej právnej kultúre sa bezozbytku uplatňujú, pričom porušením pravidla proporcionality môže dôjsť k zásahu do ústavne zaručených práv, konkrétne práva na súdnu ochranu v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny (Ústavný súd Českej republiky v náleze III. ÚS 350/03 z 29. 9. 2005). Odvolací súd si bol vedomý, že v obdobných veciach senáty tunajšieho súdu pri rozhodovaní o výške finančnej náhrady vychádzali z 50 % zo základu priznaného pre obete násilných trestných činov (4.350 eur), (§ 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z.), ktorý opakovane ponížovali na polovicu s prihliadnutím na skutočnosť, že v danom prípade nedošlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu, ale len k potencionálnej možnosti ich ohrozenia, neboli zistené dôvody ako škandalizácia žalobcu, nedošlo k opakovaniu či zvyšovaniu intenzity konania, či k úmyselnému konaniu žalovanej a podobne. Na základe uvedených skutočností považovali za primeranú náhradu za nemajetkovú ujmu vo výške 110 eur. Je možné sa stotožniť s „poľahčujúcimi okolnosťami“ stojacimi v pozadí jej zníženia v porovnaní so závermi súdov prvej inštancie, no nie však so samotnou výškou priznanej finančnej náhrady. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 110 eur vzhľadom na významné postavenie žalovanej na telekomunikačnom trhu nepôsobí dostatočne satisfakčne ani sankčne a už vonkoncom nie preventívne, aby ju nútila správať sa voči citlivým údajom svojich klientov zodpovedne. Preto odvolací súd mal za to, že bol dôvod zasiahnuť do úvahy prvoinštančného súdu a výšku priznanej náhrady korigovať na sumu 500 eur tak, aby bol na jednej strane zohľadnený princíp proporcionality a na druhej strane zachovaný aj princíp racionality v práve.

2.3 Odvolací súd uzavrel, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, no zo zistených skutočností prijal sčasti nesprávny právny záver. Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. z uvedeného dôvodu zmenil nad sumu 500 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (§ 388 CSP).

2.4. O trovách celého konania odvolací súd rozhodol v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu priznal žalobcovi voči žalovanej v celom rozsahu s poukazom na úspech žalobcu v konaní, pričom výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu. Podľa odvolacieho súdu sa u takéhoto nároku strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo

do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol, čo sa týka základu nároku plne úspešný v prvoinštančnom aj odvolacom konaní, má preto právo na plnú náhradu trov konania. Poukázal na rozhodovaciu prax Ústavného súdu v skutkovo podobnej veci, cit.: „Ústavný súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, ako i názorom prezentovaným v Komentári k Civilnému sporovému poriadku, z ktorého jednoznačne vyplýva, že pokiaľ príslušný súd skonštatuje zásah do osobnostných práv, má žalobca plný úspech v spore, teda patrí mu plný nárok na náhradu trov konania v zmysle uplatnenia zásady úspechu. Z tohto hľadiska je irelevantné, či a prípadne v akej výške bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch. Len na okraj ústavný súd konštatuje, že citáciu z odbornej literatúry nie je možné považovať za záväzný právny názor tak, ako to prezentuje sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Navyše krajský súd v danom prípade síce rozhodoval takpovediac s konečnou platnosťou „iba“ v merite veci a v otázke priznania nároku na náhradu trov konania. Problematika výpočtu konkrétnej výšky náhrady trov konania patrí výlučne do kompetencie okresného súdu. Uvedené má napokon oporu aj v § 262 ods. 2 CSP. Inými slovami, konanie o výške náhrady trov konania je možné považovať aj za subsystém či čiastkové konanie, ktoré je síce závislé, no do určitej miery oddelené od konania v merite veci. Na základe uvedených záverov je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Okresný súd, aplikujúc a riadne interpretujúc príslušné zákonné ustanovenia, v danom prípade dostatočne jasne a relevantne vysvetlil svoj postoj k výpočtu náhrady trov konania. Ústavný súd nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti.“ (pozri uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 233/2022-18 zo dňa 24. mája 2022).

Odvolací súd sa vyjadril aj k moderácii náhrady trov konania. Uviedol, že súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdości, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. Vo vzťahu požadovanej aplikácii výnimočného ustanovenia § 257 CSP odvolací súd poukázal na to, že v prípade žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy výška úkonu právnej služby vychádza z ust. § 10 ods. 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 2.000 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 91,29 eura. Vzhľadom na výšku trov právneho zastúpenia odvolací súd nepovažoval za dôvodné odvolacie námietky žalovanej o aplikácii § 257 CSP v danom prípade. Uviedol, že predmetná výška odmeny za jeden úkon právnej služby v žiadnom prípade nemôže pre žalovanú predstavovať sumu, ktorá by bola objektívne spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu, či jej podnikanie. Podotkol, že v každom prípade si musí byť každá strana sporu v prípade meritórneho rozhodnutia súdu vedomá skutočnosti, že v prípade neúspechu bude nieť trovy konania. Podľa odvolacieho súdu, v prejednávanej veci nebolo dôvodné upustiť od tejto zásady. Naopak, bolo by nerozumné a v príkrom rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov so zreteľom na priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy uprednostniť osobu zodpovednú za porušenie práva pred obeťou porušenia osobných údajov. Je neakceptovateľné, aby osoba zodpovedná za rozsiahle porušenie práva na ochranu osobných údajov spotrebiteľov očakávala zvýhodnenie svojho postavenia prostredníctvom rozhodovania o náhrade trov konania. Preto je ustanovenie § 257 CSP v danej veci neaplikovateľné. Odvolací súd skonštatoval, že nezistil ani jeden akceptovateľný dôvod na použitie zmierňujúceho ustanovenia § 257 CSP v prospech osoby zodpovednej za masívne porušenie osobných údajov.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu v časti o trovách konania podala žalovaná (ďalej aj ako

„dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovala § 420 písm. f) CSP majú za to, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Tvrdila, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej relevantnou argumentáciou, ale časť z nej rovno odignoroval, a preto je nepreskúmateľné.

3.1. Dovolateľka v zásade namietala, že odvolací súd sa náležite nevysporiadal s jej argumentáciou ohľadom vzniku nároku žalobkyne na náhradu trov konania a pokiaľ mal súd za to, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania, nevysvetlil nevyužitie moderácie § 257 CSP.

Vo vzťahu k prvej námietke (nevznikol nárok na náhradu trov konania) má dovelopeľka za to, že aj keď rozhodnutie o výške plnenia - peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy závisí finálne od úvahy súdu, musí aj žalobca niesť nejakú zodpovednosť (aspoň čiastočnú) za výsledok sporu v prípadoch uplatňovania neprimeraných (neadekvátnych), či dokonca premrštených nárokov. Argumentácia dovelopeľky je dôležitá pre posúdenie otázky, či žalobcovi vôbec vznikol za takýchto okolností nárok na náhradu trov konania a ak áno, v akom rozsahu. V danom spore si žalobca uplatňoval 5.000 eur a priznaných mu bolo 500 eur, t. j. žalobcovi bola priznaná suma nižšia ako bol žalovaný nárok.

Vo vzťahu k druhej námietke, odvolací súd v odôvodnení rozsudku nijako nereagoval na žiadosť, resp. návrh dovelopeľky, aby v prípade, ak dôjde k záveru, že žalobcovi vznikol proti žalovanej nárok na náhradu trov konania, uplatnil pri určovaní trov konania, ktoré v tomto prípade spočívajú výlučne v trovách právneho zastúpenia, moderačné právo podľa § 257 CSP a trovy konania žalobcovi nepriznal, resp. tieto aspoň primerane znížil. Konajúci súd pri posudzovaní prípadnej aplikácie § 257 CSP mal zohľadniť všetky relevantné skutočnosti, napr. osobné, majetkové, zárobnkové pomery, správanie strán v konaní, okolnosti, ktoré ich viedli k uplatneniu práva na súde, skutočnosť, že trovy konania budú násobne prevyšovať judikovanú čiastku a pod., a to s ohľadom na naplnenie princípu spravodlivosti. Podľa žalovanej, trovy konania násobne prevyšujú judikovanú čiastku, a tak ide o výnimočnú situáciu odôvodňujúcu aplikáciu § 257 CSP. Poukázala na uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 113/2019 zo 06. 06. 2019.

3.2. Keďže odvolací súd sa nevysporiadal s relevantnou odvolacou argumentáciou žalovanej, mala za to, že napadnuté rozhodnutie je arbitrárne. Dodala, že ak sa súd v odôvodnení svojho rozsudku nezaoberal právne významnými námietkami/tvrdeniami neúspešného účastníka, zaťažil svoje rozhodnutie vážnou procesnou vadou, ktorá sama o sebe zakladá dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, pretože napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné.

3.3. S poukazom na uvedené dôvody dovelopeľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti (výrok III. o trovách konania) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu zo dňa 26. júna 2024 navrhol, aby dovolací súd dovolanie podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol a žalobcovi priznal proti žalovanej náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľka namietala existenciu vady zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovelopeľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov [porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03]. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

10. V súvislosti s námietkou dovolateľky o nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ohľadom trov konania dovolací súd uvádza, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

11. Je potrebné zdôrazniť, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštalácie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

12. Po preskúmaní obsahu spisu dovolací súd konštatuje, že v postupe odvolacieho súdu v spojitosti s postupom okresného súdu nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľku na jej procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. V posudzovanom spore dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté v časti trov konania spĺňa náležitosti

riadneho odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP). Výrok o nároku na náhradu trov konania odvolací súd zdôvodnil v bodoch 40 až 44 rozsudku tak, že o trovách celého konania rozhodol v zmysle § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška priznanej náhrady závisela od úvahy súdu, preto sa strana sporu považuje za plne úspešnú, ak je úspešná čo do základu nároku, nakoľko nemožno totiž takéhoto účastníka sporu zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Je nesporné, že žalobca bol v konaní úspešný čo do základu a tak bolo potrebné na neho nahliadať ako na úspešného žalobcu s právom na plnú náhradu trov konania s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP). Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na závery uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 233/2022-18 zo dňa 24. mája 2022, ktorý jeho právne úvahy podporil. V zmysle tohto rozhodnutia krajský súd v danom prípade rozhodol s konečnou platnosťou „iba“ v merite veci a v otázke priznania nároku na náhradu trov konania. Problematika výpočtu konkrétnej výšky náhrady trov konania tak patrí výlučne do kompetencie okresného súdu a uvedené má napokon oporu aj v § 262 ods. 2 CSP. Inými slovami, konanie o výške náhrady trov konania je možné považovať aj za subsystém či čiastkové konanie, ktoré je síce závislé, no do určitej miery oddelené od konania v merite veci. Z toho vyplýva, že úvaha žalovanej o pomernom úspechu vo veci je nesprávna.

12.1. Na námietku dovolateľky ohľadom použitia moderačného práva pri určovaní trov konania prostredníctvom § 257 CSP, že ich mali sudy primerane znížiť, resp. úplne nepriznať, odvolací súd uviedol, že nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa na takúto aplikáciu. Zdôraznil, že použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania a z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Uviedol, že pri aplikácii moderačného práva sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje, ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť, pretože toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprímeranej tvrdosti, teda inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. To však nie je prípad žalovanej. Poukázal na to, že v prípade žaloby o náhradu nemajetkovej ujmy výška úkonu právnej služby vychádza z ust. § 10 ods. 10 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., teda výpočtovým základom pre priznanie trov právneho zastúpenia je suma 2.000 eur, kedy je odmena právnej služby za tento úkon 91,29 eura. Vzhľadom na výšku odmeny za jeden úkon právnej služby výška trov konania v žiadnom prípade nepredstavuje pre žalovanú sumu, ktorá by bola objektívne spôsobilá ohroziť jej finančnú stabilitu, či jej podnikanie. Uzavrel, že v prejednávanej veci nebolo dôvodné upustiť od tejto zásady, pretože nezistil ani jeden akceptovateľný dôvod na použitie zmierňujúceho ustanovenia § 257 CSP v prospech osoby zodpovednej za masívne porušenie osobných údajov. Z toho vyplýva, že odvolací súd veľmi podrobne vysvetlil, z akých dôvodov nevyužil moderačné právo podľa § 257 CSP.

12.2. Záverom dovolací súd konštatuje, že výrok rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) je úplný, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. Zároveň uvádza, že ak odvolací súd prípadne nereagoval na absolútne všetky námietky dovolateľky (aplikácia § 257 CSP), táto skutočnosť nezakladá vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože jednoznačne vysvetlil kľúčové dôvody, ktoré opodstatňovali priznanie nároku na náhradu trov konania žalobcovi proti žalovanej v celom rozsahu.

13. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie namietajúce vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP je prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

14. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V dovolacom konaní bol plne úspešný žalobca, ktorému vznikli trovy dovolacieho konania. Dovolací súd mu preto voči žalovanej priznal ich náhradu v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.